

KieLo SpråkLek

Kela|Fpa

Sanapolku

 HABS
KUNTOUTUS
REHABILITERING OY

Kuulumiset?

Kerro kuulumisesi ilman sanoja
- Ohjaajat ensin 😊

Mitä keinoja käytimme?

Edellisen kotitehtävän purku

Katsotaan kaikkien kuvaamat videot

- Mille tehtävän tekeminen tuntui?
- Mikä oli tavoitteesi?
- Mitä keinoja käytit?
- Mitä havaitsit?

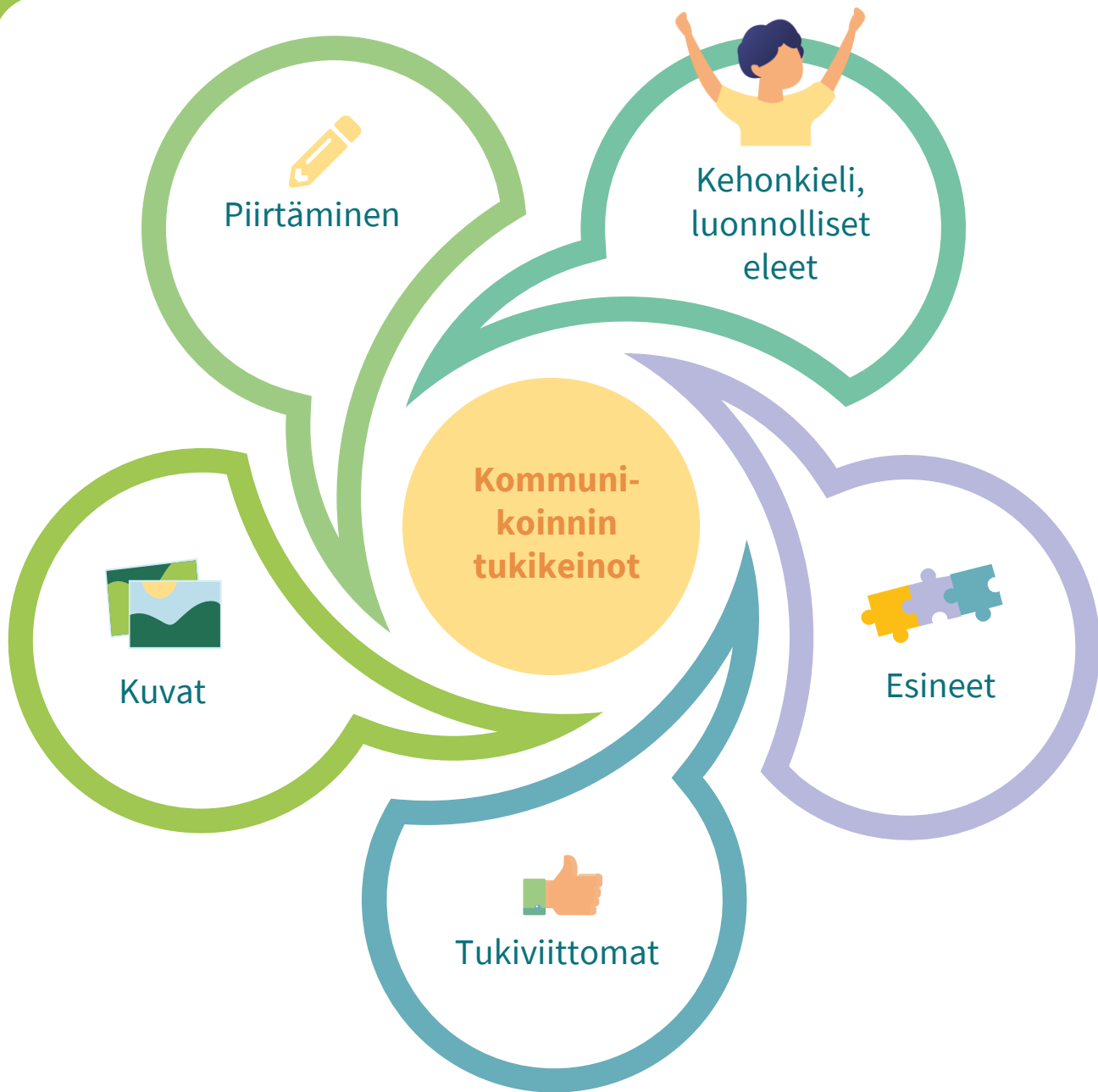
KieLo- ryhmäkertojen sisällöt

- 1. kerta:**
Mitä on kommunikointi ja vanhemman rooli
- 2. kerta:**
Esikielellisen kommunikaation ja kielen kehitys
- 3. kerta:**
Vanhemman keinot tukea lapsen kielen kehitystä arjen tilanteissa
- 4. kerta:**
Vanhemman keinot tukea lapsen kielen kehitystä leikissä
- 5. kerta:**
Kommunikoinnin tukikeinot arjen tilanteissa
- 6. kerta:**
Kommunikoinnin tukikeinot leikissä

TÄLLÄ KERRALLA:

- Tutustumme erilaisiin arjessa käytettäviin kommunikoinnin tukikeinoihin ja kokeilemme niiden käyttöä.
- Opettelemme yhdistämään HOT-muistisääntöä ja kommunikoinnin tukikeinoja

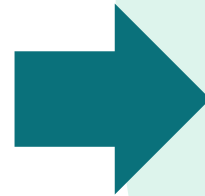
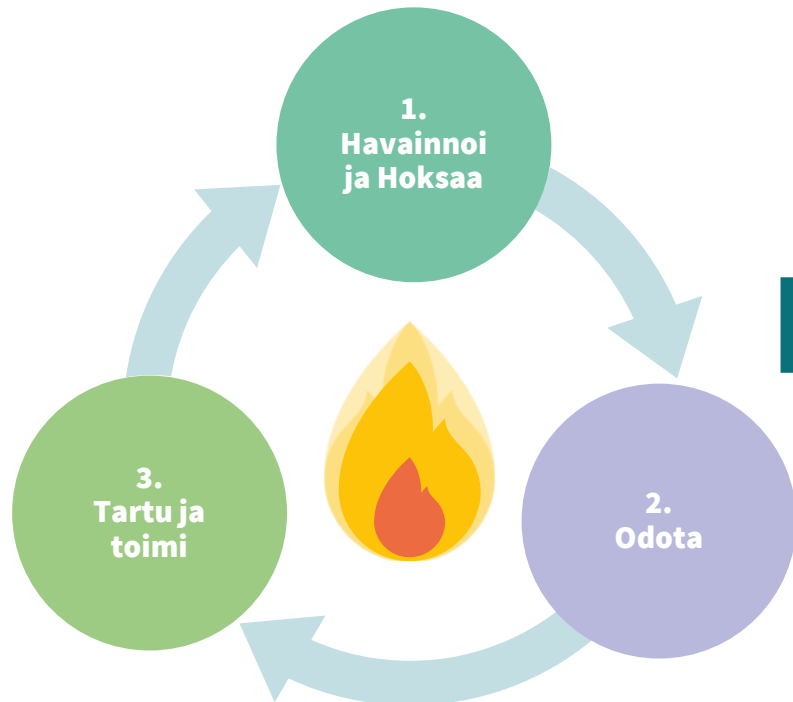

Kommunikoinnin tukikeinot

= Puhetta tukeva ja korvaava kommunikaatio
(AAC, *augmentative and alternative communication*)

**Tarkoituksena tehdä puhe
näkyväksi ja helpommin
ymmärrettäväksi**
Sano vähemmän, hidasta,
painota, toista, näytä

Miksi tehdä puhetta näkyväksi lapselle osana HOT-mallia?

Ymmärtäminen

Vuorovaikutus

Oma ilmaisu:
Puhe
Viittomat
Kuvat

Kieli ja puhe kehittyvät

Kommunikoinnin tukikeinot - Miksi ne auttavat lasta?

Useimmat tukikeinot ovat sellaisia,
joita muutenkin käytetään arjessa

Kaiken tarkoitus on tehdä puhetta näkyväksi:

- Antaa lapsella aikaa huomata puhetta paremmin
- Saamme lapsen huomion ja katsekontaktin paremmin
- Hidastamme puhetta
- Antaa lapselle aikaa ymmärtää puhetta paremmin
- Se mitä lapsi kuulee ja näkee, pysyy mielessä paremmin
- Annamme mallin, jotta lapsi oppii ilmaisemaan itseään

Mikään tukikeino ei sulje
toista pois,
kaikki keinot käyttöön

Kommunikoinnin tukikeinot eivät hidasta, vaan tukevat puheen kehitystä

On tärkeää, että lapsi tulee ymmärretyksi kotona ja kodin ulkopuolella.

On tärkeää tarjota lapselle mahdollisuus ilmaista itseään monilla eri tavoilla.

Kommunikoinnin tukikeinot: Esineiden käyttö

Esimerkkejä:

- Valintatilanteissa näytetään kahta esinettä, joista lapsi voi tehdä valinnan (Haluatko leikkiä autoilla vai palikoilla?)
- Ennakoidaan lapselle, mitä seuraavaksi tapahtuu (näytetään lusikkaa, kun ollaan menossa syömään)

Pohdi:

- Missä arjen tilanteissa voi tehdä valintoja?
- Jos lapsi tuo kengät, niin mitä hän voisi sillä tarkoittaa?

Missä arjen tilanteessa esineet tuntuisivat teillä luontevalta?

Leikkihetket

Leikki tavaroilla/rakentelut

Lelujen/tavaroiden järjestely, kuljettelu, työntäminen, pallon vierittäminen, lelujen tutkiminen yms.

Mielikuvitusleikki

Nuken syöttäminen, eläinten leikkiminen, leikkisti nukkuminen yms.

Fyysinen leikki

Sohvalle kiipeily, juoksentelu, hyppyttäminen, pulkassa istuminen, keinuminen, liukumäessä laskeminen

Sosiaalinen leikki

Kukkua ja piiloleikit, N-Y-T, nappaan sinut kiinni!, Tule tule hyvä kakku

Hoivahetket

Siirtymiset, hoito ja turvallisuus

Siirtäminen uneen, halailuhetki, rasvaus, lääkkeiden anto, hieronta

Hygieniaan liittyvät

Sauna, kylpy, hampaiden harjaus, hiustenhoito, potta

Pukemiseen liittyvät

Puetaan ja riisutaan pipoa, housuja, sukkia, hanskoja yms.

Ruokaan liittyvät

Syötävän valitseminen, syöttäminen/syöminen, ruoanlaitto, tiskikoneen tyhjennys, pöydän kattaminen

Luovat hetket

Kirjat ja kirjallisuus

Kirjojen tutkiminen, muiropakettien ja maitopurkkien tutkiminen, valokuva-albumin katsominen

Tekniikka

Puhelimella kuvien/sohvien katsominen, pelaaminen, videoiden/ohjelmien katsominen

Musiikki, laulu ja lorut

Tanssiminen, musiikin kuunteleminen, kappaleen valinta, Leipurihiiva / hämähäkki, Körö-körö kirkkoon / Vedetään nuottaa

Piirtäminen ja maalaus

Värikynillä/ pensseillä maalaaminen, piirtäminen, hiekkaan/lumeen piirtäminen

Perheen/lähipiirin hetket

Perheen arjen tehtävät

Siivoaminen, pyykkien vieminen paikoilleen, lemmikin ruokkiminen, leluiden siivoaminen, roskien vieni

Sosiaaliset toiminnot

Avoin päiväkotit, kirjaston satutäkit, vierailut toisissa lapsiperheissä, juhlat

Yhteisö ja perheen hoidettavat asiat

Sisarusten kускаaminen, postin vieni, kaupassa käynti, asioiden hoitaminen, lääkärissä käynti

Perheen yhdessäolo

Yhdessä retkeily, uimahallissa käynti, ravintolassa käynti, perheen saunominen

Kommunikoinnin tukikeinot: **Luonnolliset eleet ja tukiviittomat**

- Mitä eleitä tai viittomia meillä on jo luonnostaan, kun puhumme?
- Miten te näyttäisitte pipo tai hanskat?
- Mitä eleitä olet jo käyttänyt?
- Mitä viittomaa tarvitsisit?

**Etsitään yhdessä,
Viittomahausta!**

Kommunikatiiviset tukiviittomat

- "Haluan/en halua"
- "Lisää/riittää"

Missä arjen tilanteessa tukiviittomat tuntuisivat teillä luontevalta?

Leikkihetket

Leikki tavaroilla/rakentelut

Lelujen/tavaroiden järjestely, kuljettelu, työntäminen, pallon vierittäminen, lelujen tutkiminen yms.

Mielikuvitusleikki

Nuken syöttäminen, eläinten leikkiminen, leikkisti nukkuminen yms.

Fyysinen leikki

Sohvalle kiipeily, juoksentelu, hyppyttäminen, pulkassa istuminen, keinuminen, liukumäessä laskeminen

Sosiaalinen leikki

Kukkua ja piiloleikit, N-Y-T, nappaan sinut kiinni!, Tule tule hyvä kakku

Hoivahetket

Siirtymiset, hoito ja turvallisuus

Siirtäminen uneen, halailuhetki, rasvaus, lääkkeiden anto, hieronta

Hygieniaan liittyvät

Sauna, kylpy, hampaiden harjaus, hiustenhoito, potta

Pukemiseen liittyvät

Puetaan ja riisutaan pipoa, housuja, sukkia, hanskoja yms.

Ruokaan liittyvät

Syötävän valitseminen, syöttäminen/syöminen, ruoanlaitto, tiskikoneen tyhjennys, pöydän kattaminen

Luovat hetket

Kirjat ja kirjallisuus

Kirjojen tutkiminen, muiropakettien ja maitopurkkien tutkiminen, valokuva-albumin katsominen

Tekniikka

Puhelimella kuvien/sohvien katsominen, pelaaminen, videoiden/ohjelmien katsominen

Musiikki, laulu ja lorut

Tanssiminen, musiikin kuunteleminen, kappaleen valinta, Leipurihiiva / hämähäkki, Körö-körö kirkkoon / Vedetään nuottaa

Piirtäminen ja maalaus

Värikynillä/ pensseillä maalaaminen, piirtäminen, hiekkaan/lumeen piirtäminen

Perheen/lähipiirin hetket

Perheen arjen tehtävät

Siivoaminen, pyykkien vieminen paikoilleen, lemmikin ruokkiminen, leluiden siivoaminen, roskien vienti

Sosiaaliset toiminnot

Avoin päiväkotit, kirjaston satutäkit, vierailut toisissa lapsiperheissä, juhlat

Yhteisö ja perheen hoidettavat asiat

Sisarusten kускаaminen, postin vienti, kaupassa käynti, asioiden hoitaminen, lääkärissä käynti

Perheen yhdessäolo

Yhdessä retkeily, uimahallissa käynti, ravintolassa käynti, perheen saunominen

Kommunikoinnin tukikeinot: Kuvien käyttö

- Missä ympäristöissä olet huomannut kuvia ihan meitä aikuisia varten?
- Miten olet hyötynyt itse?
- Valokuvia on nykyään kaikilla, esim. kännykän omat kuvat, Google

Kuvat
ympäriämme

Papunetin
kuvatyökalu

Ruokailu-
alusta

Harjoitus

Katso kuvia kännykästäsi

- Omia kuvia
- Googlesta oma lähikauppa/puisto tms.
- Kerro, miten voisit käyttää kuvia kännykältä lapsesi kanssa.

Missä arjen tilanteessa kuvat tuntuisivat teillä luontevalta?

Leikkihetket

Leikki tavaroilla/rakentelut

Lelujen/tavaroiden järjestely, kuljettelu, työntäminen, pallon vierittäminen, lelujen tutkiminen yms.

Mielikuvitusleikki

Nuken syöttäminen, eläinten leikkiminen, leikkisti nukkuminen yms.

Fyysinen leikki

Sohvalle kiipeily, juoksentelu, hyppyttäminen, pulkassa istuminen, keinuminen, liukumäessä laskeminen

Sosiaalinen leikki

Kukkua ja piiloleikit, N-Y-T, nappaan sinut kiinni!, Tule tule hyvä kakku

Hoivahetket

Siirtymiset, hoito ja turvallisuus

Siirtäminen uneen, halailuhetki, rasvaus, lääkkeiden anto, hieronta

Hygieniaan liittyvät

Sauna, kylpy, hampaiden harjaus, hiustenhoito, potta

Pukemiseen liittyvät

Puetaan ja riisutaan pipoa, housuja, sukkia, hanskoja yms.

Ruokaan liittyvät

Syötävän valitseminen, syöttäminen/syöminen, ruoanlaitto, tiskikoneen tyhjennys, pöydän kattaminen

Luovat hetket

Kirjat ja kirjallisuus

Kirjojen tutkiminen, muiropakettien ja maitopurkkien tutkiminen, valokuva-albumin katsominen

Tekniikka

Puhelimella kuvien/sohvien katsominen, pelaaminen, videoiden/ohjelmien katsominen

Musiikki, laulu ja lorut

Tanssiminen, musiikin kuunteleminen, kappaleen valinta, Leipurihiiva / hämähäkki, Körö-körö kirkkoon / Vedetään nuottaa

Piirtäminen ja maalaus

Värikynillä/ pensseillä maalaaminen, piirtäminen, hiekkaan/lumeen piirtäminen

Perheen/lähipiirin hetket

Perheen arjen tehtävät

Siivoaminen, pyykkien vieminen paikoilleen, lemmikin ruokkiminen, leluiden siivoaminen, roskien vienti

Sosiaaliset toiminnot

Avoin päiväkotit, kirjaston satutäkit, vierailut toisissa lapsiperheissä, juhlat

Yhteisö ja perheen hoidettavat asiat

Sisarusten kускаaminen, postin vienti, kaupassa käynti, asioiden hoitaminen, lääkärissä käynti

Perheen yhdessäolo

Yhdessä retkeily, uimahallissa käynti, ravintolassa käynti, perheen saunominen

Kommunikoinnin tukikeinot: **Piirtäminen**

Piirtämisen laajuus lapsen kehitystason mukaan:

- Isommalle voi piirtää tapahtumasarjan
- Pienelle lapselle piirretään yksi kuva esim. AUTO ja kerrotaan “Lähdetään autolla”.

Harjoitus

Piirretään pieni ennakoiva toimintasarja:

- laitetaan kengät jalkaan
- mennään autoon/bussiin
- mennään mummolaan

Missä arjen tilanteessa piirtäminen tuntuisi teillä luontevalta?

Leikkihetket

Leikki tavaroilla/rakentelut

Lelujen/tavaroiden järjestely, kuljettelu, työntäminen, pallon vierittäminen, lelujen tutkiminen yms.

Mielikuvitusleikki

Nuken syöttäminen, eläinten leikkiminen, leikkisti nukkuminen yms.

Fyysinen leikki

Sohvalle kiipeily, juoksentelu, hyppyttäminen, pulkassa istuminen, keinuminen, liukumäessä laskeminen

Sosiaalinen leikki

Kukkua ja piiloleikit, N-Y-T, nappaan sinut kiinni!, Tule tule hyvä kakku

Hoivahetket

Siirtymiset, hoito ja turvallisuus

Siirtäminen uneen, halailuhetki, rasvaus, lääkkeiden anto, hieronta

Hygieniaan liittyvät

Sauna, kylpy, hampaiden harjaus, hiustenhoito, potta

Pukemiseen liittyvät

Puetaan ja riisutaan pipoa, housuja, sukkia, hanskoja yms.

Ruokaan liittyvät

Syötävän valitseminen, syöttäminen/syöminen, ruoanlaitto, tiskikoneen tyhjennys, pöydän kattaminen

Luovat hetket

Kirjat ja kirjallisuus

Kirjojen tutkiminen, muiropakettien ja maitopurkkien tutkiminen, valokuva-albumin katsominen

Tekniikka

Puhelimella kuvien/sohvien katsominen, pelaaminen, videoiden/ohjelmien katsominen

Musiikki, laulu ja lorut

Tanssiminen, musiikin kuunteleminen, kappaleen valinta, Leipurihiiva / hämähämähäkki, Körö-körö kirkkoon / Vedetään nuottaa

Piirtäminen ja maalaus

Värikynillä/ pensseillä maalaaminen, piirtäminen, hiekkaan/lumeen piirtäminen

Perheen/lähipiirin hetket

Perheen arjen tehtävät

Siivoaminen, pyykkien vieminen paikoilleen, lemmikin ruokkiminen, leluiden siivoaminen, roskien vienti

Sosiaaliset toiminnot

Avoin päiväkotitoiminta, kirjaston satutäkit, vierailut toisissa lapsiperheissä, juhlat

Yhteisö ja perheen hoidettavat asiat

Sisarusten kускаaminen, postin vienti, kaupassa käynti, asioiden hoitaminen, lääkärissä käynti

Perheen yhdessäolo

Yhdessä retkeily, uimahallissa käynti, ravintolassa käynti, perheen saunominen

Keskustelua

- Mikä tuntuu itselle luontevimmalta tukikeinolta?
- Miten tukikeinot auttaisivat sinun lastasi?
- Miten tukikeinon käyttö muuttaisi sinun puhetapaasi?
- Muista myös HOT käyttäessäsi kommunikoinnin tukikeinoja!!

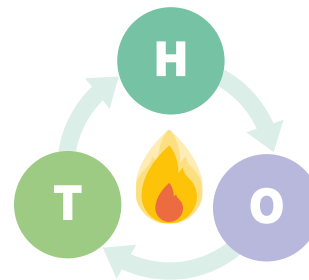

KOTITEHTÄVÄ

Olet kirjannut tapaamisen aikana tukikeinojen käyttötilanteita arjessa:

- Minkä / mitkä keinot valitset kokeiltavaksi? Miksi?
- Kokeile kotona tällä kerralla opittujen tukikeinojen käyttöä

*Muista HOT-
muistisääntö*

Palautetta?

Lopetus

Kysymyksiä?

Ajatuksia?

